Tieto-osasto / Turvallisuusyksikkö
Maija Rönkä

9.9.2016

Lakivaliokunta
LaV@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto valtioneuvoston selonteosta sisäisestä turvallisuudesta

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tavoitteena on mahdollistaa turvalliset ja toimivat liikenne- ja viestintäyhteydet ja -palvelut kestävällä tavalla kasvun ja uusien digitaalisten palveluiden syntymisen tukemiseksi.

Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy selonteossa esitettyyn huomioon, että ihmisten kokema luottamus viranomaisia ja toisiaan kohtaan on edellytys turvallisuudelle, turvallisuuden tunteelle ja hyvin toimivalle yhteiskunnalle. Kuten selonteossa on esitetty, turvallisuus on myös merkittävä kilpailutekijä, kun yritykset päättävät maantieteellisestä sijoittumisestaan.

Kuten selonteossa on edelleen todettu, yhteiskunnan arvoilla, kuten perusoikeuksien kunnioittamisella on keskeinen rooli turvallisuuden luomisessa. Liikenne- ja viestintäministeriö yhtyy tähän huomioon ja painottaa eduskunnan aiemmin esittämän ponnen mukaisesti, että palvelujen käyttäjien oikeuksien, kuten yksityisyyden suojan ja luottamuksellisen viestin suojan säilymisestä sähköisissä palveluissa ja verkkoympäristössä on huolehdittava kaikin keinoin (EV 106/2014 vp - HE 221/2013 vp). Tämä tulisi huomioida tulevaisuudessa myös sisäisen turvallisuuden kehittämistyössä, jotta suomalaisten kokema luottamus viranomaisia ja yrityksiä kohtaan pysyisi korkeana.

Ulkomaisten esimerkkien valossa verkkotiedusteluvaltuuksilla on merkitystä kansalaisten ja yritysten kokemaan luottamukseen ja vaikutuksia yritysten sijoittautumista koskeviin arvioihin. Suomessa lainsäädäntö turvaa jo nykyisin verrattain korkeatasoisen tietosuojan ja tietoturvan tason. Lainsäädäntömme muodostaa yritystoiminnalle kilpailuedun muun muassa niihin valtioihin nähden, joissa viranomaisilla on laajemmat oikeudet puuttua yksityiselämän ja viestinnän luottamuksellisuuden suojaan tietoverkoissa ja -järjestelmissä. Kilpailuedun säilyttäminen tuleekin huomioida myös sisäisen turvallisuuden kehittämistyössä.

Selonteossa on mainittu, ettei siinä kattavasti käsitellä digitalisaatiota, kyberturvallisuutta tai liikenneturvallisuutta, vaan työtä on tarkoitus jatkaa tehtäväksi osana sisäisen turvallisuuden strategian laadintaa. Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että ministeriön hallinnonalan toimet tukevat osaltaan myös tätä jatkotyötä.

Hallitusohjelman kärkihankkeen mukaisesti hyväksytyllä Suomen tietoturvallisuusstrategialla pyritään lisäämään digitaalisia palveluita kohtaan koettua luottamusta muun muassa puuttumalla luottamusta heikentäviin ilmiöihin kuten esi-

merkiksi laajamittaisiin yksityisyyden loukkauksiin ja tietoturvaloukkauksiin. Strategian tavoitteet sekä niitä tukevat toimenpiteet antavat hyvän kuvan siitä, millaisiin toimiin tietoturvallisuuden edistämiseksi olisi jatkossa ryhdyttävä.

Korkea tietoturvan taso on edellytys tulevaisuuden yhteiskunnan turvallisuudelle. Kun yhteiskunnan perustavan laatuiset toiminnot digitalisoituvat, on tärkeää, että kansalaiset voivat luottaa niiden turvalliseen toimintaan. Vakavat tietoturvaloukkaukset voivat pahimmillaan uhata yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen jatkuvuutta.

Arkipäiväisten palveluiden edelleen digitalisoituessa, myös tavallisten kansalaisten riski joutua tieto- ja viestintärikollisuuden uhriksi voi kasvaa. Tietoturvallisuus ja kyky välttyä tietoverkkorikollisuudelta ovatkin tärkeitä edellytyksiä nykyaikaisten arjen palveluiden turvallisuudelle. Tulevaisuudessa on tärkeää edistää sitä, että markkinoilla tarjoilla olevissa hyödykkeissä tietoturva on sisäänrakennettua.

Tietojärjestelmiä voi olla vaikeaa tai mahdotonta rakentaa niin, että ne olisivat täysin tietoturvallisia. Yksi keino torjua edelleen tietoturvaloukkauksien aiheuttamia vahinkoja, on huolehtia siitä, että verkko- ja tietojärjestelmissä kulkeva tieto on salattua tai suojattua. Yritykset ovat velvollisia huolehtimaan järjestelmiensä turvallisuudessa esimerkiksi henkilötietojen suojaamiseksi. Selonteossa on todettu, että tietojärjestelmien kasvava salaus on kasvattanut henkilö- ja tietoteknisten poliisin resurssien tarvetta entisestään. Liikenne- ja viestintäministeriö korostaa, että toisaalta tietojärjestelmien tekniset salaus- ja suojausmenetelmät ovat keino vähentää tietoturvaloukkauksista aiheutuvia haitallisia seurauksia.

Digitalisaatio muuttaa myös liikenneturvallisuutta merkittävällä tavalla. Yhtäältä automaatiolla voidaan vähentää kuljettajien inhimillisten virheiden ja piittaamattomuuden vaikutusta liikennesääntöjen noudattamiseen ja onnettomuuksiin. Toisaalta tietoturvallisuus sekä tieto- ja viestintärikosten riskit tulee huomioida liikennejärjestelmää ja liikennepalveluja suunniteltaessa, kehitettäessä ja ylläpidettäessä. Digitalisaatiota voidaan hyödyntää myös liikennesääntöjen ja sanktiojärjestelmän yleisestävän vaikutuksen ja erityisesti kiinnijäämisriskin tehostamiseen.

Liikenneturvallisuuden kannalta olisi tärkeää, että poliisin liikennevalvontaa ylläpidettäisiin ja kehitettäisiin liikenneturvallisuutta vaarantavien tekojen estämiseksi. Jatkossa voitaisiin selvittää esimerkiksi, miten automaattista liikenteen valvontaa voitaisiin kohdentaa ylinopeuksien ohella muidenkin liikennerikkomusten ennalta ehkäisemiseen.

Liikenne- ja viestintäministeriö suhtautuu positiivisesti siihen, että tiedonannossa on huomioitu uusien teknologisten innovaatioiden tuomat mahdollisuudet myös sisäisen turvallisuuden lisäämisessä. Esimerkiksi liikenteen automatisaatiokehityksen seurauksena liikenneturvallisuustyö tullee merkittävästi muuttamaan muotoaan.

Maija Rönkä
Ylitarkastaja

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi